

F. L. VĚK.

Obraz z dob našeho národního probuzení.

NAPSAL ALOIS JIRÁSEK.

Jak to "neřádně" vyřkl, on, takový uhlazený pán, Pelel se lek a já taky, že je zase zle. To on, jako Dobrovský, vždycky začne takovými šerednými slovy, když ho šlení popadne.

My seděli a on chvíli přecházel sem tam, ruce pořád na prsou, až najednou se před nás postavil a divá se na nás a pak, jakoby měl černá na bílém, povídá tak jistě a určitě:

"Pruský král ztratí Slezsko, které nám patřilo, a Sas Lužici. Království České rozsmoží se nesmírně, a Polsko ztrastané, že zanedbalo řeč mateřskou, šlechtu a la mode ta nejvíce, zase pokvete a carství ruské se rozšíří až k hranicím Persie a Indické země." A tu se na mne zadíval, "Kramerius vstal za řeči, stál proti oknu, tu se mně míhlo, jak je přepadlý a zažloutlý ve tváři, a vlny měl kolem čela a po spáncích, nic srovnané. A tak se na mě ohlídl a najednou ukáže na mne rukou a povídá: "Oni na psali v předmluvě k Letopisům Trojanským: Slavný národ slovanský! Slyšeliť, jak se rozšíří, až k Persii a Indii, zpátky zas až tam, odkud vyšel. České království dojde zvelebení a Polsko zas pokvete a Rusko to poroste — Slavný národ slovanský, Bůh veliké věci na tobě a skrze tebe zjeví světu!"

"Velebný pane, já se třás, a v tu chvíli jsem zapomněl, že je Dobrovský nemocen, že to je — To byl jako prorok a řeč jeho ustvářela srdce. Pelel byl také jako pění. Ale prociitli jsme a když jsme odcházeli, bylo nám smutno."

Kramerius se odmlčel. V pokoji, pod jehož klenutím housto šero a obrazy po stěnách zjeřnaly i sošky, nastalo hluboké ticho. P. Vrba seděl nehnutě, s tváří po Krameriovi obrácenou, až pojednou z hluboka povzdychl. Host jeho potáhl stoličku a sedáje na ni dekončoval:

"Věřej, do smrti na to nezapomenu. V ten okamžik, já nevím, jak se stalo, ale já věřil a byl jsem jako u vytržení. Ale pak, když Dobrovský začal zas přecházet pokojem, a pořád zlobivé a tak s opovržením: 'Kacafirkové! Kacafirkové!' to jsme se probudili."

Hned za dveřmi jsme si oba povzdychli, a na schodech se Pelel zastavil a povídá:

"Rozuměl! V tom zmatení zjevily, nač myslí, co ho tíží a čeho si toužebně přeje. To je Slovan, ó jistě největší! Pán Bůh ho pozdrav!"

"A je teď líp?" optal se tišeji, a patrným účastenstvím starý kněz.

"Je, jen aby tak vydrželo. Ale medle, vlastence, už je skoro tma."

Za chvíli Kramerius odešel. P. Vrba ani nerozsvítil. Dlouho zůstal tak v šeru; myslil na Dobrovského, jeho "proroctví", jak by těch sto tisíc mužů chtěl sehnat. Té noci dobře spal a také nazejtří bylo mu líp. Nemoc se poněkud zlepšila. Už mohl vstát a došourat se k starému, černému stolu s dřevěnou míškou kolem tabule. První bylo, že si opsal do svých memorabiil verše pana Nejedlého "o bitvě černopolské", kteréž také staré Hančice přečetl. Nějak mu to málo ohlávila a nad to se i optala, má-li to skládání také nějakou notu. A tu jí starý pán mrzutě odbyl.

Za chvíli se však u něho pojednou vyjasnilo, když mu kruk z tiskárny, z České Expedice, od pana Krameria, přinesl cedulíčku, na kteréž bylo napsáno:

"Oznamuji mnohovážně postavení pane vlastence radostnou zprávu, že pokoj zatím" (to slovíčko bylo podtrženo) "až do plného potvrzení a podepsání jeho zjednan jest. Pokojce posloužte švabli vojska v Itálii, i v Hů uprostřed ohně a moči se Něžlích. Proslýchá se, že císař pán Francouzům Nyderlandů postoupil —"

P. Vrba povzdychl svých očí ku stropu a z hluboka povzdychl. "Deo gratias!"

Pak hned sháněl hlů a kabát a ven. Ode dveří se však vrátil ku stolu, odkud vzal Nejedlého básně a strčil ji do kapsy. Daleko se nepustil, jen přes dvůr, k sousedce, k paní Markové, oznámil jí veselou novinu.

Stará paní v bílém čepceku byla velmi potěšena, že se velebný pán už tak sebral, a že si na ni vzpomněl.

Stírala prach se židle, ale hned si vzpomněla, že má škarodeu, starou zástěru. Vešla, pořádk se omlouvaje, kvapně vedle do pokojíčku, odkud se vrátila s čistou zástěrou a s čerstvým šátkem přes prsa uvázaným, s tím, jenž měl tištěné pastýře a pastýřky (již vyruďlé) na okraji, a hned stoličku sháněla velebnému pánu pod nohy.

Ten ještě nesedl a již ohlaoval novinu. Paní Marková měla radost, a to že je dobře, však že už byl čas, alespoň teď bude zas maso lacinější a všechno, když ti cizinci, co se do Prahy nahrnuli, zas odjedou.

"Oni to, velebný pane, neviděli — ale věřej — všude samý Francouz nebo Němec z říše, a jak by ne, kolik tisíc se jich sem sběhlo. A k tomu garda na hrade, u svatého Jiří je jí plno — jak by pak všemu nenaskočilo, to musí být dražota —"

"A dvůr —"

"Ti oni teď taky neostanou." "A ta francouzská princezna — Slyšeli o ní?"

"Slyšet? Já ji viděla, velebný pane! Na vlastní oči viděla — Bože můj, bernšku drahou, ubohou —"

"Kde, kde —" ptal se P. Vrba dychtivě.

"Nahore, u sv. Víta, aigentlich, šly z kostela, jako princezny a knížata taky, a jak se tak na ni podíval, bíléš, líbezná, krásna povídám, po matce, a taková frajndlich — a tak ainfach — a mladinká, ať jí je osmnáct. Každý se jen po ní obracel, jen po ní. Jak by ne! Když tak člověk vzpomene, co zkusila a že rodiče museli na krvavé ležení —"

"Ano, ano — Jakubín — vidějí, krvežíznivci —"

"Mně se zalily oči — velebný pane, a nebyla jsem sama —"

"Věřím, věřím. Jen aby mně neujela, taky bych jí rád spatřil. A ti Jakubín! A taky dostali," a už to ehyt. Hned rozpjal kabát a vytahoval Nejedlého básně. Stará paní stála u prádelníku, nad nímž visely v rámečkách dvě silhuety s mašlemi v týle a mezi siluetami mosazné pouzdro se skleněným víčkem, pod nímž ve stříbrných dracounových květech bylo viděti malý svatý obrázek bledých, vodových barev a cedulíčku s vyrudlým nápisem, označujícím jméno svátce, z něhož kostičku kryly ty dracounové arabesky. Paní Marková poslouchala pozorně, nutila se, oči nespustila se starého kněze, jenž máje papír v rukou před sebou, pokrucoval šedou hlavou.

"Moc pěkné!" zašveholila, když dočetl a oči na ni upřel, aby seznal dojem. "Moc pěkné, ale trochu moc vysoko, našinec tomu všemu ani dobře nerozumí."

To souseda v duchu zamrzelo. Nadál se většího účinku a úspěchu. Poněkud sklaman vrátil se do svého bytu, kamž za chvíli potě přišel doktor Held. Nie neřikal, že se pacient už pustil z pokoje, ano doložil, že už bude mocti brzo ven.

"Stromy jim začínají krásně kvést, ohlávátě v Kanále je tuze příjemně. Však jich tam za nějaký čas vyprovodím. A k Thamu jdu dnes asi naposled."

Šel tam odpoledne. Tham byl doma a zavěhl ho do druhého pokoje. Paní Battenová, která již dva dni neležela v posteli a mohla přecházeti pokojem, seděla právě v staré lenoče hodně přepadlá, s čepcem na hlavě, s velikým, už starším šátkem přes ramena a s baňkarch na nohou. Pavla u okna něco šla; hned přistoupila k lenoče, jakmile doktor vstoupil

Stará paní, velice mu vděčná, že ji pozdravil, vítala ho radostně a oddané, a že je tak mnoho laskavý a starostlivý, že ho dnes ani nečekala. Bettyna že také tak myslila. Hned se také omlouvala, že ho ani neuctí, ale až sama bude moct, že jim pan doktor musí prokázat čest a přijít, že mu ukáže, jaké kafičko umí uvarit —

Pavle se míhl po tváři zarudlý stín. Doktor kvapně děkoval a zamlouval, radě, aby za dva, tři dni, bude-li tak pěkně jako dnes, vyšla si na zahradu a pak také ven na čerstvé povětří. A dodal: "Nu a máj je tu, tady paní deera a přítel Tham pojedou s divadlem do Teplic a vezmou jich s sebou —"

Všiml si, že Thamova paní, která tiše stála u lenošky, sebou hnu-la a nějak polekaně k němu vzhledla.

"Já myslila, pane doktor, že by maminka měla letos právě zůstat. Taková daleká cesta jí neposlouží. Pohodlných kočárů nemáme —"

Tham pohlédl na ženu v úžasu, a kvapně se optal:

"A kdo by maminku opatroval?"

"Zůstala bych tu s ní." Odvětila hned, ale na něj se ani nepodívala.

"To nemůže být! To nejde!" Rozhodoval prudce.

Řasy se jí zakmitaly, koutky úst hnuly se chladným úsměvem.

"Proč by nešlo! Mé role už někdo zastane!" Rekla to trpce i s výčitek. "Bettyna tu na léto taky sotva bude. Tak kdo by tu ostal s maminkou?" dodala pak u-mírněně.

Doktor cítil, že se paní Thamo-vé nechce do Teplic, matka že je vše záminkou. Thama to nemile překvapilo, znepokojilo, viděl to na něm, jak se Tham na něj podíval a optal, myslí-li, že by se maminka nemohla va tu cestu vydat.

"Kdy pojedete do Teplic?"

"Aš za čtrnáct dní."

"Ó do té doby bude paní matka jako rys, i ať jede, cesta jí neublíží a Teplice jí znamenitě poslouží."

Paní Thamo-vá se zasmušila a z pod víček jí blesklo po doktorovi. Než neodpírala dál a také se jen nuceně pousmála, když jí matka pohladila a chlácholila, že je dost silná, že by už třeba zítra mohla jet, a eo by tu taky pak v létě, v tom horku dělaly. —

Když doktor Held odcházel, vyprovodil ho Tham až na schů. Stánu-li nad sehodly.

"Mně se zdá, pane Tham, že má rada stran Teplice nebyla vhod." Podíval se zkomuavě na Thama.

"Také jsem se divil. Vždycky tak ráda jezдила do lázní hrát. Ale já za tu radu děkuju," Tham vzal doktora za ruku "a prosím, kdyby snad byla zase řeč —"

"Nepolevime." Doktor se usmál a stiskl Thamo-vu ruku. Sestupuje se sehodě, uvažoval, že v tom snad něco je; ona že nechce a Thamo-vi že zase tak na tom záleží, aby tu neostala. —

Po této návštěvě nechočil už doktor Held denně k Thamo-vým. Teprve za týden se tam opět stavil. Zastal jen Thama, u něhož právě návštěvou meškál herec Amling.

Tham ho představil. Doktor Held přišel k nim ke stolu plnému papírů a knížek; ptal se hned po pacientce, že jí dnešní krásný den asi vytláka do zahrady.

"Ó dá! Tady pan Amling byl tak laskav a vymohl nám včera kartu do Kanalské zahrady; a tehyně i Pavla hned že by se tam mohly dnes podívat —"

"To je dobře," chválil doktor. "Je tam krásná a zdrava, jistě poslouží z polí. A což oni že neší! Taký by jim neškodilo trochu jarního slunce. Je tam tak krásně, všesko kvete —"

Thamovi se kmítli po rtech trpký úsměv.

"Slunce — květy — hezká vše, vzácný příteli, ale kdyby nebylo tolik práce —"

"Tak si udělají poky, nic na plat. Tenhle stál jim zářící nepřítel —"

"Ale jsem k němu přikován. A kdybych se s utěhl, budu myslit na práci i na služku i na své květy. Jsem jako tažná kůň. Na všechny ty máje poknon vyhládku, jak je jaro." Při tom ukázal otevřeným oknem; bylo jim viděti pod jasným, modrým nebem přes

měkke vlny omladlých korun, v jejich svěží mladistvou zeleni, nad níž dál strněl v zátope slunečné záře Františkánský kostel.

Amling začínal být nějak neklidným a čekal patrně, až se ho vor tak stočí a zakončí, aby mohl vstát. A také, jak po Thamo-vých slovech nastalo pomlčení, měl se pojednou k odchodu. Knihu, kterou držel v ruce, položil na stůl, a pravil s úsměvem, jakoby se omlouval, že často chodí a obtěžuje, ale že je takový štenář, to že třeba do rána u knihy vydrží a ne poleví, dokud jí nepřefčte. Tuhle že také na ráz přechtl. Děkoval a lítoval, že teď bude konec, když odjedou.

Held si ho povšiml, jak stál s knihou před Thamem, jaký to je urostlý chlapík, jak jiskrných očí a že má krásné, bílé zuby; také tak herce pochválil, sotva že odešel.

"Ten takhle v trikotu jako Romeo —" dodal pak s úsměvem.

"Na Romea má ještě daleko. Zatím se evičej jenom tak, vědí. Betty, švakrová, se mu líbí."

"Ah, proto je takovým zuřivým štenářem. Ó knihy! Ó knihy!" Held se zasmál.

"A proto také ten listek do Kanálky, a proto je takový kollega ke mně, on od Národního! Teď o-no by to zase začalo, jako s návštěvami. Dokud tehyně stonala, byl pokoj. Ale teď hned zas přechtl Spiessa, přečetli-li, a přišel vlastně vyzvědět, jest švakrová doma nebo kam šla. Teď on za ní žene na Barvířský (Zoffn)."

"Jdou taky trochu ven."

"Ne, nemohu, musím taďy ten kus upravit. A nějak mi to nejde —" Tham chmuře obočí, odstrčil sešit před ním ležící.

"Venku by přišli na dobré myšlenky. Sám se jdu také projít ze starostí."

Tham pohlédl s úžasem na Hel-da.

"Starosti? Oni!!"

"Á starosti dost. Teď, když jsem doktorát vyklopil, co teď —"

"Oženit se." Vpadl Tham ironicky.

Held se usmál a mávl rukou.

"Ah, na svatební traktaci se netěšej. Pro samé kondice a učení a muziku zapomněl jsem se za-milovat; a teď už nechytnu. Teď poslouchám vše rozum."

"A zkušenoští."

"Také a pak —" úsměv zmizel z Heldovy tváře, a hlas zazněl vážným, srdečným tonem, "mám starou matku a dvě sestry, a ty nemají nic. Dokud pomáhal starší bratr —"

"Umřel?"

Held pokrčil rameny.

"Nevím, ale nejspíš on zahynul. Vidějí, když Rusové Očakové šturmovali, to sloužil po Potemkinem, a to bylo nějaké krve prolít a nic se mu nestalo; ale když Polákům pomáhal —"

"Což neostal v ruských službách?"

"Ne, a když on byl trochu nestálý. Když nám otec umřel, byl fešákem u nás v Třeběchovicích a dřív na vojné, a nic neostal, šel bratr do Ruska hledat štěstí; jako muzikant, tof se ví. Ale dal se tam na vojnu a pořídil to na obratlnanta. Pak ho to pojednou v Rusku omrzelo, vystoupil z armády a dal se do polské. Pravda, tam mu štěstí přálo víc. Stal se majorem u gardy a na šlechtice ho povýšili — ale v tom to rozdrobení Polska, nešťastný osud Kosciuských, věd. Poslední psaní došlo z Mohyleva, a to už teď budou čtyři léta! Nejspíš on zahynul u Varšavy, když Suworov Pragu šturmoval, bei dem graesslichen Bluthade — však bez toho o tom četli. Sie panimámu a sestry pořád těšim, že je v zajetí, a že nemůže psát, a kdyby i psal, jaká pak z Ruska jistota s psaním. — Ale sám tomu již nevěřím. Myslim, že mezi těmi tisíci, které Rusové v té polské Praze pabíli, byl také náš Ignác, anebo, a to by bylo horší, že je třeba s ním nějaká našima nezaměstři v šibřeti —"

Doktor Held, jenž se nutil do klidného tonu, mlkl a upřel na okna; oči do sebe. Pak rychle zvedl hlavu a vstávaje pravil:

"A já se za ním šturjím."

"Oni chytli do Polku!?"

"Ovšem. Když tu bratr před pěti lety byl, to z Varšavy přijel k nám do Třeběchovic, tak onž to vyznával, jak tam na mne štětil

Hledáte pozemek?

Kalifornie jest ten nejlepší stát pro zařízení si vlastního domova a uložení peněz, poněvadž zraky celého světa jsou obráceny k Pacifickému pobřeží. Východní kapitálisté kupují velké lány pozemků, ježto dobře ví, až bude dohotoven Panamský průplav, že pozemky vystoupí do nedozírné výše následkem toho, že budeme mít pro naše plodiny otevřený obchod do celého světa. Dále podnebí zdejší jest to nejkrásnější a nejpříjemnější na světě. Zima jest vůbec neznáma, není se zde třeba obávat ani krupobití ani cyklonů možno se těšit příjemnému podnebí po celý rok. Konečný důvod pro zakoupení si pozemku v Kalifornii jest ten, že Vám můžeme podati ty nejlepší pozemky za mírnou cenu — od \$15 do \$100 akr.

Vlastníme pozemky pod vládním kanálem a můžeme Vám poskytnouti ty nejlepší podmínky. Váš známý W. J. Bulin, který cestoval po mnoho roků ve středních státech s hospodářskými stroji, jest prvním českým a úspěšným rolníkem v Glenn Co., jest našim jednatel, takže Vám není třeba obhedovati s cizincem. O mapy a další podrobnosti dopište si česky neb anglicky na

23-3me
W. J. Bulin, Hamilton City, Elkhorn & Son, Orland, Cal., Cal., český zástupce, majitelé.

čeká, že se mně zachtělo do světa. Smluvili jsme se, že hned, jak budu doktorem, přijedu za ním. Teď jsem doktorát udělal, ale polským magnátem už nebudu."

Doktor bral svůj klobouk s prádelníka.

"Nebudu, ale z Prahy ven, to se mi také nechce. Ich moechte — Venku jaká Wissenschaft, versteinen sie, und der moecht' ich mich widmen. Ale tady tak beze všeho, ohne Protektion. A hledat ji, na to jsem pališák." Vážnou tváří se mu rozlil úsměv. "Nebožtík panáta mně vždycky říkal "Trotzkopf". To bylo první německé slovo, kterému jsem porozuměl. A tak eo teď, was nun, Vi-dějí, že mám také starosti. No a o těch budů," vykročil ku dveřím, "venku, v Kanále přemýšlet."

Tham mu stiskl ruku.

"Nemít chleba a chtít výš, to je vždycky utrpení, milý příteli. Ale oni jsou jinak v tom —"

Hlas zněl těšivě, srdečně, "jím se to povede." Pojednou jakoby si vzpomněl: "Snad potkají moji a tehyni, to by se hodilo, to bych moc prosil —" Okolkoval a najednou vyrazil:

"Vždyť ona tehyně začíná už stýskat, kdo ví, jak prý ta cesta jí poslouží, že by snad bylo přece líp, aby letos ostala v Praze, rozumí se s Pavlou, s mou ženou."

Doktor už za prvních slov vypjal obočí a povytřel ukazováček pravé ruky. Nefekl však nic, jen tak před se hleděl, jakoby se zamyslíl. Pojednou uchopil Thamo-vu ruku.

"Dobře," doktor mluvil ostřeji, s jakýmsi důrazem, "dobře. Ale věd, co jsem slíbil. Kdy pojedete divadlo do Teplic?"

"Pozejtří —"

"Už? To se už asi sotva uvidíme. S bohem, pane Tham," doktor podal mu ruku. "Aby se jim dobře dařilo a na shledanou —"

"Na shledanou, a ještě jednou děkuju za všechno, pane doktore, děkuju." Tham přiložil i levici na jeho ruku, kterou potřásal, a hlas zachvěl se mu srdečným zvukem. (Pokračování.)

Hledáte pozemek?

Kalifornie jest ten nejlepší stát pro zařízení si vlastního domova a uložení peněz, poněvadž zraky celého světa jsou obráceny k Pacifickému pobřeží. Východní kapitálisté kupují velké lány pozemků, ježto dobře ví, až bude dohotoven Panamský průplav, že pozemky vystoupí do nedozírné výše následkem toho, že budeme mít pro naše plodiny otevřený obchod do celého světa. Dále podnebí zdejší jest to nejkrásnější a nejpříjemnější na světě. Zima jest vůbec neznáma, není se zde třeba obávat ani krupobití ani cyklonů možno se těšit příjemnému podnebí po celý rok. Konečný důvod pro zakoupení si pozemku v Kalifornii jest ten, že Vám můžeme podati ty nejlepší pozemky za mírnou cenu — od \$15 do \$100 akr.

Vlastníme pozemky pod vládním kanálem a můžeme Vám poskytnouti ty nejlepší podmínky. Váš známý W. J. Bulin, který cestoval po mnoho roků ve středních státech s hospodářskými stroji, jest prvním českým a úspěšným rolníkem v Glenn Co., jest našim jednatel, takže Vám není třeba obhedovati s cizincem. O mapy a další podrobnosti dopište si česky neb anglicky na

23-3me
W. J. Bulin, Hamilton City, Elkhorn & Son, Orland, Cal., Cal., český zástupce, majitelé.

Angličtinu neznáte?

Jste tedy jako ryba bez vody, jako tělo bez života. Vy máte plouti přes řeku budoucnosti. Cheete se vydat přes ní jen na koočbee, bez vesel? Cheete pře-žít celý svůj život v postřku u lůdu? Vy nehodláte se státi samo-statným občanem? Americkým? Zda-li však ano, my Vám pomů-me! My Vás naučime v 50 čís-kách anglicky a to při Vaší práci doma.

PIŠTE NÁM!

Vikla Bratři,

Lonsdale, Minn.

Nejdrahocennějším pokladem

Hleděc bytosti jest zajiště

DOBRY ZRAK
Pozorujete-li, že vaše oči se kají a váš zrak že slab-ne, neodkládejte a nechte svůj zrak srozkoumati u zkoušeného optika. Nej-lépe zárukou o úplném uspokojení při přispůsobení brejlí jest vyjádření se sta a sta krajanů, kteří v oboru tom os-mocel hledali. Gradnoval jsem jednu s nejlepšími škol a mimo to mám státní povolení.

A. CECHA, český optik a slatník,
1248 jižní 13. ul. Omaha, Neb.

Musíte ovšem do Californie,

cheete-li opravdu příjemný a šťastný domov. Ale snad nevíte, že nejlepší půda v tom státu je kolem překrásného města Chico, a je sotva za polovic, co ve far-mářských státech východn. h. — Pište o podrobnosti:

V. PULEC,
Box 874, Chico, California.
Office Broadway, Annis
16-6mp Bidwell Orchard Co.

Velký výběr

dobrých a laciných nevzdělaných po-zemků, jakot i farem v Minnesotě, Wisconsinu, Michiganu a Kanadě. V nevelké vzdálenosti od velkých měst St. Paul a Minneapolis. Dosaď dobrá příležitost ku koupí dobré a laciné pů-dy. Pište na: F. B. MALLACH, ceaný pozemkový jednatel, 370 Robert Str., St. Paul, Minnesota. 47-4mC

Piana na mírné splátky!

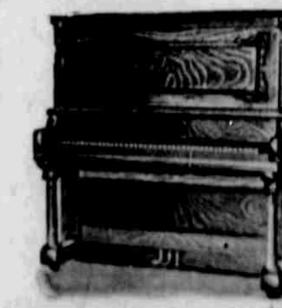
Jsou to piana zaručena. Běstátrictet let v obchodu s pi- any je rekord

A. HOSPE CO., Omaha, Nebr.

Doporučujeme

HOSPEOVA

PIANA.

Jsou zhotovena z Walnut oak azeb mahagonu. Pěkná de-čka na každém.

Mírné měsíční splátky. Anebo za hotové.

Obehraní piana a varhany velmi lacině. Dopište si o ba-ňatog a cenách.

47.17

A. HOSPE CO.

1513 Douglas ulice. OMAHA, NEB.